

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

S p i o n e n.

 Lördagen, den 4 Junii, 1768.

Surbrunnns: vatnet wid Carls: port
 profwat 1767 af Herr Assessoren och
 Stads: Physicus Doctor Schulz,
 hwarwid Herr Håf: Camereraren
 von Alken hade all därtill årfordelig
 kostnad och möda osparad.

Den 5 Augusti insattes til destillation 6 skåls
 pund Retorten med Recipienten, fölgdes
 wäl ut, och sattes i en sand: capell, och drefs
 med sakta eld: innän Recipienten förlutera:
 des sattes et stycke Bezetta rubra imellan Re:
 tortens hals, på det man dymedelst måtte se
 om watnet hölt någon Spiritus vitrioli vo:
 latilis.

Den 8 Augusti woro öfwerdestillerade 5
 skålpund 8 lod 3 quint. hwarwid öfwen Bezetta
 rubra befans hwitaktig, och at den af ångan
 mycket förgick, och blef Residuum efter destil:
 lation

lation 18 lod i quintin, tillsammans 5 skålpund 27 lod. Af Residuum togs 2 uns til prof, men alt det öfriga filtrerades; filtrerade Liqueuren evaporerades til des den fick en liten hinna öfwan på sig, och sattes sedan at crystalliseras.

Profwen på watnet wero följande i ordning:

- 1) Tog man et glas af destillerade watnet.
- 2) Et glas af odestillerat friskt watten ifrån furbrunn.
- 3) Et litet glas af Residuum efter destillation i Retorten.

Med pulv. Gallar. 1) örört; 2) violet, men efter några timmar försvinner det, och sätter violet Sediment til botten; 3) örördt, men när watnet slagit af sig violet.

Med Solut. Lacmus 1) Solutions färg eller violet; 2) Rödaftigt, men både 2) och 3) hade andra dagen Solutions färg.

Med Syr. Violarum 1) Solut. färg 2) Es-ladon grönt, men när watnet slagit wäl af sig fick det allenast Syrupens färg; 3) litet grönaftig.

Med Solut. Mercurii Sublimat. 1) oförändrat; 2) oförändrat, men följande dagen en hinna öfwan på, som skiftade på violet och flera färger; 3) hade öfwen följande dagen en hinna, som litet skiftade.

Med Spirit. Salis Ammoniaci 1) oförändrat; 2) opakfärg; 3) ej aldeles klart.

Med Ol. Tartari per deliqu. 1) oförändrat

drat

dradt; 2) opal färg, som efter några timmar satte hwit sediment; 3) litet opalt och grumligt.

Med Solut. Luna, dil. 1) oförändrat; 2) och 3) mjölkfärgad, skar sig sedan med hwit Sediment, men efter några timmar blånade altsamman.

Med Solut. Martis dil. 1) oförändrat; 2) och 3) hwitaktigt eller opalt, som sedan mera blånade, i synnerhet Sedimentet.

Med Solut. Sacchari Saturni 1) hwitaktigt; 2) hritt, men följande dagen war wathnet klarnat och blysäcket satt hwitaktigt wid botnen och sidorna af glaset; 3) hritt men om en timma, som en hwit hinna ofwan på.

Med Spirit. Vitrioli 1) oförändrat; 2) oförändrat, men just som Spiritus slogs uti syntes wäl någon liten rörelse i wathnet, men förswan strax; 3) oförändrat.

Med Spirit. Vini rectific. 1) 2) 3) oförändrat.

Med Spirit. Salis 1) 2) 3) oförändrat.

Med Spirit. Nitri 1) 2) ingen ändring; 3) rykte litet wid islagningen.

Saltet efter Residuum i Retorten, som stutit sig i Crystaller, war ganska litet och wägde ej öfwer 3 a 4 gran, men med microscoper liknade det koksalt och kastat på eldskol detonerade, syntes och några små piggar eller uddar af Salt-peter. Men då Lixivium evaporerades ad siccitatem gaf det 20 gran salt, som smälte i luften, och gäste med Spirit. Vitrioli, och war således alcaliskt.

Terra elixiviata (utlakade jorden) som stannade i filtro, wog 6 gran, såg hwitgrå ut, gäste starkt och uplöstes i Spiritu Vitrioli. Utlakade jorden råstad på järn gaf ej någon röf, men såg sedan mörkare eller rödaktigare ut. Magneteten märktes ej draga något häraf.

Anmärkingar.

Profwen med pulv. Gallarum och Solutione Lacmus gifwa tillkänna en flyktig Järn Vitriol, som också igenfinnes efter destillation, dock gifwer den utlakade jorden tillkänna någon liten ochra efter råstningen.

Syrup. Violarum wisar en flyktig Järn Vitriol Spiritus, hwilket också ändringen af Bezetta rub. wid destilleringen gifwer tillkänna.

Solutio mercurii sublimati bespar ifrån gift.

Spiritus salis Ammoniacy och ol. Tartari p. deliquium utwisar något absorberande, som dock är ringa, ty utlakade jorden wog allenast 6 gran.

Solutio Lunæ och Sacchari Saturni antyda något Sal Commune; men crystallisation af residuo wisar at det war i liten grad. Där emot befans alcalinska saltet wara så mycket mera.

Als desse anstälte profwen och de däröfwer gjorde anmärkingar, kan man med all säkerhet recommendera detta watnets drickande för den som plågas af syra, swag mage, colique, moder passion, hypochondrie, mæskar,

skar, långsamma obstructioner, gift och elakt utslag.

* * *

Sällan hafwa Herdar inbördes genom bref afgjort sina små angelägenheter och kärleks intriguer: at det likväl händt, kan af följande lilla bref intagas.

Severior til Herden Severus.

Sack, min älskelige Severe! för hwar dag jag under bergen, i skygd för de yra nordans vindarne, och, under de lummoga almar, fredad för solens brännande strålar fått språka med dig. Min wänskap til dig är uprichtig: tro mig! Wårt luan och wår menlösa lefnad hafwa stiftadt denna: hon skal blifwa beständig.

Men hwarföre hatas du och jag, när wår ofskyldighet mks böra ställa oss i lugn för agg och afund? Ho wet om icke Libertas, den tåcka Herdinnan Libertas, hwilken du och jag så innerligen älske, här ädraget oss en mängd af fiender! Jo det måtte så wara: denna lilla Hjertungen är det tåckaste barn i werlden: Hännens behageligheter äro förtjusande, och så litet en friboeren kan umbära hännens umgänge, se hånne i den förres armar. Ach käre Severe! Huru lyckelige wore wi icke, om alle wåre Herdar eller ästminstone större delen af dem, rätt kände Herdinnan Libertas. Hon

är sjelfwa Fyflheten; men detta waktat både wil och kan hon älskas af alle, utan wistning af en heder, som är så wäsentelig för det tåcka kōnet.

Hon bör wara en prydnad för wår ort, och en Gudinna, som afgör de twister som kunna förekomma uti wåra små glada samqwäm: ja, min wån, hon skulle inom kort blifwa detta, om ej den sjelfswäldige Herden Licentius så mycket plågade hånne med sit orimmelige frieri. Du känner dem, Severe: har du wäl sedt olikare par? Med så ord: hon är sjelfwa den ensaldiga naturen, och han sjelfwa den konstiga dårskapen. Aldrig blir detta Egenskapet lyckeligt; nej min älskelige Severe, aldrig skola mine barn, i sällskap med deras, besta sina hjordar i dessa angenåma dalar.

Rykten säger wäl at Herdinnan Libertas har, dår och hwar, någon älskare ibland wåre Herdar; men ho wet om icke kärleken gjordt dem blinde til Herdinnans skada och wahnheder? Ho wet om icke glansen från Herdinnan satt så stark stark i ögonen på desse älskare, at de ej mera kunna se sit kära föremål.

Min käre Severe, ännu har du och jag synen i behåll: låtom of aldrig förgåta den tåcka Libertas! Har hon då och då blifwet et offer för den otåcka Licentius; så har likwäl hånnes hierta ej någon del i brottet. Hon är lika ärlig Slicka. Ännu mer: hånnes dygd lyser klarast just under de mörkraste olycks moln.
Herden

Herden *Intrepidus*. Ålskar hånne upriktigt: han tog bladet från munnen, ej länge sedan, i et stort samqväm af Herdar, hwarest *Libertas* wåk et mål för onda tungor. Här må du tro hördes ord och inga wisor: *Licentius* gick flät ifrån sällskapet: *Intrepidus* tog Herdinnan under armen och hela sällskapet dansade kring desse två.

Kära *Sincere*! Jag glömmet aldrig denna dansen, och den höghet som luste i hwart fotspor efter vår kära *Libertas*. Berätta, för alle Herdarne, om aftenen när i driftwen hem edra hjordar, huru söt och angenäm war kära *Libertas* är, och huru wänligt hon smålog åt herden *Intrepidus*, som råkte hånne, emot *Licentius*, en hjälpsam hand.

Åldrig hade Herdinnan *Libertas* denna dagen warit så tåck, om ej Herden *Intrepidus* hållet hånne i handen. Glömmen ej i våra tyfsta lunder dessa två; ty de mistas lätteligen på en och samma gång. Lef wål*!

Severior.

* Insändt från en okänd.

Rundgöresser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Wallgatans Note. Tisdagen Kongsgatans Note. Onsdagen Kyrkogatans Note. Torsdagen Drottningegatans Note.

Från Ost-Indiska Compagniets: Skepp,
år

är et Bref ankommit, dat. Java d. 17 Junii 1767, hwaraf inhemtas, at det samma anlände til Cadix d. 10 Januarii, affoglat därifrån d. 17 Febr. passerat Canarie Harne d. 23 dito, Lini- en d. 22 Martii, lodat Caps Bank d. 5 Maji, passerat S. Paul d. 24 dito, Java Hufwud d. 13 Junii, stils wid Skeppet Lovisa Ulrica d. 14 Martii, sådt samma Skepp i sifte d. 25 dito, 23 och 25 April samt 4 Maji på Caps Bank, och änteligen råkat det samma wid Angri den 14 Junii: at en Matros druknat, samt Båtsmannen Grund och Lårestyremannen Strähle med döden afgångne: at Besätningen och Skeppet i öfrigt då war i wälstånd.

Emedan Nya Försöken, i affigt på en Hands Postilla, emot förmodan, icke kunnat slutas med de, för pränumeration af 3 Dal. S:mt, utlofwade 44 ark, hwilke ock redan utkommit; utan ännu lära bestiga sig, i det minsta, til 8 ark, då Sön- och Högtidsdags Evangelierne först äro genomgångne: altså nödgas man, för de öfwerfjutande arken, af Respective Pränumeranterne begära tillökning, til 18 Dre S:mt.

Hos Herr Christian Arfwidsson finnes til köps, nyligen inkomna friska mallaga ruffin i krukor och sjerdingar, samt flere sorter Marsseillske wahrer.

Hos Herr Olof Spargren finnes til köps bästa sort ljus-talg.